ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Tomo LIV Blg. 1
Enero 7, 2023
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Humakbang nang malaki, kamtin ang matatayog na tagumpay

Lipos ng diwang rebolusyonaryo, ang Partido Komunista ng Pilipinas ay puno ng determinasyon na humakbang nang malaki pasulong at kamtin ang matatayog na tagumpay sa bagong taong 2023. Determinado ang Partido na ibayong konsolidahin at palakasin ang sarili at buong-tatag na pamunuan ang komprehensibong pag-abante ng demokratikong rebolusyong bayan sa buong bansa.

Walang dalang pangako ng kaginhawaan o kahit kaunting pag-alwan sa buhay ang bagong taon para sa masang Pilipino sa ilalim ng pasista at papet na rehimeng US-Marcos. Kaya determinado silang tahakin ang rebolusyonaryong landas na siyang tanging nagbibigay sa kanila ng pag-asang baguhin ang landas ng kanilang kapalaran.

Palubha nang palubha ang krisis ng malakolonyal at malapyudal na sistema sa bansa. Habang mayorya ng mamamayan ay sadlak sa kahirapan at kagutuman, nagpapakasasa naman sa yaman ang kakarampot na naghaharing uring malalaking burgesyang kumprador at panginoong maylupa, at mga ahente nilang burukratang kapitalista. Milyun-milyong mga manggagawa at magsasaka ang labis-labis na pinahihirapan at dinadahas ng imperyalismo, pyudalismo at burukratang kapitalismo.

Araw-araw na kinakaharap ng sambayanan ang iba't ibang mukha ng tatlong halimaw na ito: pagsirit ng presyo ng mga bilihin at mga serbisyo, mababang sahod, kawalan ng trabaho, kawalan ng lupa, mataas na upa sa lupa, at tumataas na gastos ng abono at pestisidyo. Daan-daan libo ang pinalalayas para bigyang-daan ang mga minahan at plantasyon.

Kinukurakot ng iilan ang pondo ng bayan. Pinapaburan ang mga kroni o kaibigan sa negosyo at mga sindikatong kriminal. Winawaldas ang pondo sa mga proyektong pampasiklab pero walang katuturan, at sobra-sobrang gastos sa parasitikong militar at pulis, habang kulang na kulang ang pondong laan sa nabubulok nang mga serbisyong panlipunan. Gabundok ang utang ng gubyerno na sa taumbayan ipinapapasan. Kinakaltasan ng buwis ang nakaririwasang kapitalistang dayuhan, pero hindi ang masang salat sa ginhawa.

Ipinatutupad ang mga batas at patakarang neoliberal na pabor sa mga dayuhang malalaking kapitalista at oligarkiya sa pinansya, at mga kasosyo nilang malalaking burgesyang kumprador at panginoong maylupa. Todo-todo ang liberalisasyon sa pag-aangkat ng bigas, asukal at iba pang dayuhang produkto. Buong laya ang mga ismagler at malalaking komersyante na kontrolin ang suplay at magbulsa ng limpak-limpak na tubo sa sobrang patong na presyo.

Harap-harapan ang pang-aagaw ng China sa teritoryo at yamang pandagat ng Pilipinas, habang kabi-kabila ang pagtatayo ng US ng mga base militar sa loob ng bansa. Ginagatungan nito ang digmang-sibil upang maibenta ang kanilang sarplas na sandata sa AFP. Peste

ang mga pasistang sundalo sa mga barangay na nagdadala ng lalong malupit na terorismo ng estado. Ginigipit ang mga lider at kasapi ng unyon at pang-masang organisasyon, sinisindak, dinadakip, ikinukulong, tinotortyur at pinapatay. Walang-habas ang paninibasib sa taumbayan.

Ang rehimeng Marcos ngayon ang kumakatawan sa lahat ng batas at patakarang nagpapahirap at pumapatay sa taumbayan. Nasa katauhan ni Marcos ang pinakabuktot na mga aspeto ng mga naghaharing uri: sugapa sa yaman, walang-malasakit sa pagdurusa ng taumbayan, sunud-sunuran sa mga dayuhan, at mapaniil sa mga nagtatanggol sa kanilang karapatan.

Habang hindi magkandaugaga ang mga manggagawa at magsasaka kung paanong maghahain ng pagkain para sa kanilang pamilya, ang pamilyang Marcos ay abala sa paghahanda ng mga piging sa napabalitang bagong-itinayong mga *villa* sa loob ng Malacañang, o kung anong bansa sila susunod na bibiyahe gamit ang pondo ng bayan. Minamadali ni Marcos ang Maharlika Investment Fund para gamitin ang daan-daang bilyong pondong pampubliko para pagkakitaan at paburan ang mga kroni. Niraratsada ngayon ang "chacha" (c*harter change* o pagbabago sa konstitusyon) upang bigyang-daan ang 10-taong pananatili ng mga upisyal ng gubyerno sa poder. Samantala, nagtetengang-kawali si Marcos sa sigaw para sa umento sa sahod, pagbaba ng presyo at iba pang hinaing ng taumbayan.

Makabuluhang pagbabago sa takbo ng buhay ang hangad ng taumbayan. Kaya naman nakatanaw ang sambayanang Pilipino, laluna ang masang api at pinagsasamantalahan, sa pamumuno ng Partido at sa tangan nitong sulo na nagbibigay-tanglaw sa landas ng rebolusyonaryong pakikibaka para sa maaliwalas na bukas.

Buo ang paniniwala ng Partido na kaya nitong abutin ang layuning konsolidahin ang kanyang hanay at pamunuan ang komprehensibong pagsulong ng rebolusyon. Determinado ang namumuno nitong mga kadre sa lahat ng antas na ibigay ang lahat para dalhin sa mas mataas na antas ang lakas ng Partido at ang lawak at sigla ng rebolusyonaryong kilusan.

Dapat puspusang magpalakas ang Partido sa ideolohiya, pulitika at organisasyon. Higit na itaas ang kaalaman at gagap ng mga kadre at kasapi ng Partido sa Marxismo-Leninismo-Maoismo, ang paglalapat nito sa rebolusyong Pilipino at aplikasyon sa araw-araw na mga gawain. Kailangan ang kilusang pagbabalik-aral sa mga batayang prinsipyong inilatag ng Partido. Isagawa ang malawakang pag-aaral sa mga sulatin ng dakilang kasamang Jose Ma. Sison upang magsilbing gabay sa pagtatasa at paglalagom ng ating mga gawain. Tukuyin ang mga kalakasan at kahinaan, at ilatag ang plano para sa mabilis na pagsulong. Palakasin ang demokrasya at nagkakaisang pagkilos sa ilalim ng pamumuno ng Komite Sentral.

Pahigpitin ang pagsapol sa teorya at praktika ng linyang masa. Sa kalunsuran at kanayunan, naghihintay ang masang api at pinagsasamantalahan na magkaisa sa ilalim ng bandila ng Partido. Handa silang magbangon at sama-samang magmartsa. Gawing sentro ng mga pakikibakang masa ang mga pabrika, pagawaan, mga kampus, pamayanan, tanggapan, ospital at iba pa. Itatag ang pinakamalapad na pagkakaisa laban sa anti-mamamayan, makadayuhan at pasistang rehimeng Marcos. Padagundungin ang martsa ng bayan at yanigin ang pundasyon ng paghahari ng mga mapagsamantala at mapang-aping uri.

Sa taong ito, ihanda natin ang masigla at makulay na pagdiriwang sa ika-50 taong anibersaryo ng pagtatatag ng National Democratic Front (NDF) upang itanghal ang mga tagumpay nito sa pagbubuklod sa sambayanang Pilipino at pagsulong ng pakikibaka para sa pambansang kalayaan at demokrasya.

Sa harap ng masang nakikibaka, mangangatog si Marcos, Duterte at lahat ng kahila-hilakbot na pasista. Kasama ang Bagong Hukbong Bayan, dadalhin nila ang digmang bayan sa wala pang kapantay na antas.

Habampanahon nating parangalan ang ating dakilang mga bayani. Huwaran sila ng walang pag-iimbot na paglilingkod sa bayan, sa Partido at rebolusyon. Sila'y dakilang mga punong nagbigay lilim at katatagan sa gubat. Kung saan sila dating nakatayo, ngayo'y tumatagos ang sinag ng araw, naghahatid ng alab sa libong bagong punong nililinang ng iniwan nilang pamana. Hindi mapasusubalian, hitik sa buhay at sigla ang gubat ng rebolusyon. AB

ANG Bayan

Tomo LIV Blg. 1 | Enero 7, 2023

Ang Ang Bayan ay inilalabas sa wikang Pilipino, Bisaya, Iloco, Hiligaynon, Waray, Ingles at Espanyol. Tumatanggap ang Ang Bayan ng mga kontribusyon sa anyo ng mga artikulo at balita. Hinihikayat din ang mga mambabasa na magpaabot ng mga puna at rekomendasyon sa ikauunlad ng ating pahayagan.

Nilalaman

Editoryal: Humakbang nang malaki, kamtin ang matatayog na tagumpay 1
Cha-cha, iraratsada ngayong 2023 3
Pinakamataas na pagpupugay kay Ka Joma 4
68th IB, napalayas ng mga guro at magulang 5
7 bahay, niransak ng 94th IB 5
Mga protesta 5
Maruming gera laban sa mga sanggol at buntis 6
Girian sa loob ng AFP at PNP 7
Masayang pag-uwi ni Baby Rhea 7
Malawakang pagkait sa telekomunikasyon 8
Sa madaling salita 9
Mapait na Pasko ng manggagawa sa Dolefil 10

Ang Ang Bayan ay inilalathala dalawang beses bawat buwan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph @angbayan1969

Cha-cha at mga hakbanging neoliberal, iraratsada ngayong 2023

Desidido ang alipures ni Marcos sa Kongreso na iratsada ang "cha-cha" (*charter change* o pagbabago sa konstitusyon) sa ilalim ng kasalukuyang rehimen. Ayon sa pinuno ng komite sa pag-amyenda nito sa Mababang Kapulungan, maglulunsad sila ng mga "marathon hearing" (tuluy-tuloy na mga pagdinig) simula ngayong buwan para "pabilisin" ang pag-apruba sa walong panukala at resolusyon na pawang naglalayong amyendahan ang konstitusyong 1987. Noon pang Disyembre sinabi ng pinuno ng naturang komite na si Rep. Rufus Rodriguez (Cagayan de Oro, 2nd District) na "kaagad" na sisimulan ang mga pagdinig sa Enero 26, at kada dalawang linggo pagkatapos nito.

Nais ng mga kongresista na tanggalin sa konstitusyon ang probisyong nagbabawal sa nakaupong presidente na muling tumakbo, at sa mga senador na tumakbo ng higit dalawang ulit, at sa mga kongresista ng higit tatlong ulit. Ipinapanukala na itakda sa 5-taong ang termino ng bawat isa, at pahintulutan ang lahat na tumakbo ng dalawang magkasunod na termino. Ibig sabihin, maaari nang umupo nang tuluy-tuloy na 10 taon ang lahat ng mga halal na upisyal ng gubyerno—mula presidente, bise presidente, senador, kongresista hanggang sa konsehal ng bayan.

Liban sa *term extension*, muli ring itinutulak ang todong pagbubukas sa nalalabing mga sektor sa lokal na ekonomya na protektado para sa mga negosyong Pilipino. Alinsunod na rin ito sa programang todong liberalisasyon ng rehimeng Marcos. Mistulang sirang-plaka ang kanilang pagdadahilan na makapang-aakit ito ng bagong dayuhang puhunan sa kabila nang paulit-ulit nang napabubulaanan ang kahungkagan at benepisyo nito sa lokal na ekonomya.

Isa pang panukala ang paglulunsad ng Constitutional Convention o *con-con* sa darating na Disyembre. Itinutulak ng mga pasimuno nito na isabay sa eleksyon para sa barangay at Sanggunian Kabataan sa Oktubre ang eleksyon ng magiging delegado (1 kada distritong kongresyunal) ng "con-con."

Liban sa *charter change*, itinulak na rin ng mga upisyal at alipures ng rehimeng Marcos ang iba pang neoliberal na hakbang. Kabilang dito ang pribatisasyon ng EDSA *bus carousel* na nagbigay ng libreng sakay ng abereyds na 400,000 komyuter kada araw sa nakaraang dalawang taon. Isa pa ang pagsasapribado sa Ninoy Aquino International Airport, kung saan idinadahilan ang aberyang naganap noong bagong taon para muling ipailalim sa negosasyon sa pinapaborang burgesya-kumprador ang naunsyaming kontrata para rito.

Samantala, nagkabisa noong Enero 1 ang pinalawig ni Marcos Jr na Executive Order 171, ang kautusang inilabas ni Rodrigo Duterte na nagpaluwag sa natitirang restriksyon sa pag-iimport ng karne, bigas, mais at *coal*. Imbes na mawalan ng bisa noong katapusan ng taon, sasaklawin ng kautusan ang buong 2023. Kasabay nito ang pag-angkat ng 64,050 metriko toneladang asukal at 3 milyong metriko toneladang bigas para sa 2023. Mula Nobyembre 2022 hanggang ngayong Enero, ibinukas nito ang lokal na pamihilan sa 25,000 metriko toneladang imported na isda.

Sa unang mga araw ng taon, bumyahe si Marcos Jr, kasama ang kanyang pamilya at alipures tungong China para mamalimos ng pautang at muling aregluhin ang mga lumang kontrata para ang mga kroni naman niya ang makabenepisyo.

Kabilang sa ipinagmalaki ng rehimen ang $201.8 bagong pautang mula sa China para sa mga kontrata ng paggawa ng mga tulay at iba pang imprastruktura sa Metro Manila. Ang iba pa ay pawang "memorandum of understanding" na walang pinagkaiba sa mga kaisahan na ipinagmalaki ng nagdaang rehimeng Duterte.

Tiyak na pauna lamang ang mga ito sa mga hakbang at programang pahirap na ipatutupad ng delubyong rehimeng Marcos ngayong taon. AB

Sa ika-54 anibersaryo ng PKP

Pamamaalam at pinakamataas na pagpupugay kay Ka Joma

Inatasan ng Komite Sentral ng Partido Komunista ng Pilipinas noong Disyembre 17, 2022 ang lahat ng mga yunit ng Bagong Hukbong Bayan na magsagawa ng 21-*gun salute* bilang pamamaalam at pinakamataas na pagpupugay kay Kasamang Jose Maria Sison sa araw ng anibersaryo nito noong Disyembre 26, 2022.

Namatay sa edad na 83 si Ka Joma, tagapangulong tagapagtatag ng Partido at hukbong bayan, noong Disyembre 16, 2022, matapos ang ilang linggong pagka-ospital sa Utrecht, The Netherlands.

Isinagawa ng mga 7-kataong iskwad ang *gun salute* sa pamamagitan ng tatlong beses na sabayang pagkalabit ng gatilyo bilang pinakamataas na saludong militar. Isinagawa ang mga ito sa matatayog na bundok, sa loob ng mga gubat, sa patag at lugar na malalapit sa baryo. Sa unang linggo ng Enero, nakapagpaabot ng kanilang ulat ng pagtalima ang mga kumand ng hukbong bayan sa Agusan del Sur, Agusan del Norte, Surigao del Sur, Lanao, Batangas, North Negros, South Central Negros, Southwest Negros at Panay, gayundin ang iba pang mga yunit ng Central Luzon, Southern Tagalog, Bicol at North Central Mindanao.

Nag-ulat din ng paglulunsad ng espesyal na mga pagtitipon ang masa at hukbo sa Batangas at Southern Panay. Sa Bicol, isinagawa ng mga pagtitipon sa dalawang lugar sa Rinconada Area sa Camarines Sur na dinaluhan ng 200 katao. Sa mga lunsod, nagsagawa ng lihim na mga parangal ang rebolusyonaryong organisasyon tulad ng Liga ng Agham para sa Bayan at Makibaka. Noong Disyembre 21, 2022 naglunsad ng raling-iglap ang mga kasapi ng Kabataang Makabayan bilang pagpupugay kay Ka Joma, na kanila ring tagapangulong tagapagtatag.

Noong Disyembre 28, 2022, isinagawa sa kampus ng University of the Philippines-Diliman sa Quezon City ang isang natatanging parangal para ipagbunyi ang buhay at mga kontribusyon ni Ka Joma sa hayag na kilusang masa at usapang pangkapayapaan. Dinaluhan ito ng daan-daang katao at pinanood ng libu-libo sa Facebook at Twitter. Bago ang programa, nagmartsa sa loob ng kampus ang mga organisasyong masang naglunsad nito.

Sa labas ng bansa

Isang taimtim pero militanteng parangal na tinaguriang International Day of Tribute ang isinagawa noong Disyembre 23, 2022 kasabay ng *cremation* ng mga labi ni Ka Joma sa Utrecht. Dumalo sa parangal ang mga kinatawan ng mga partidong pulitikal at organisasyong Marxista-Leninista, mga progresibo, anti-imperyalistang mga grupo at indibidwal, mga organisasyon sa Europe, migranteng Pilipino at malalapit na kaibigan at kasama ni Ka Joma. Kabilang sa mga dumalo ang mga kinatawan ng mga organisasyon mula sa Australia, Belgium, Germany, Hong Kong, Indonesia, Korea, Kurdistan, North Kurdistan, New Zealand, Palestine, Suriname, The Netherlands, Turkey at Ukraine.

Nagpugay din ang ilandaang organisasyon at indibidwal na bahagi ng International League of Peoples' Struggles sa iba't ibang bahagi ng mundo na itinatag at pinamunuan ni Ka Joma sa loob ng mahabang panahon. Dagdag dito, nagsagawa ng iba't ibang aktibidad ang mga internasyunal na organisasyon sa kanilang mga bansa para kilalanin ang rebolusyonaryo at internasyunalistang si Ka Joma. Inilunsad ito sa Germany, China, France, Mexico, Austria, Australia, Canada, US, Ireland at marami pang iba.

Ika-54 anibersaryo ng PKP

Isinagawa ang pamamaalam at pagpupugay kasabay ng paggunita ng anibersaryo ng Partido sa anibersaryo nito sa ilalim ng panawagang: Konsolidahin at ibayong patatagin ang Partido! Biguin ang kontra-rebolusyonaryong digma at terorismo ng estado ng rehimeng US-Marcos! Komprehensibong isulong ang demokratikong rebolusyong bayan!

Sa taunang pahayag ng Komite Sentral, inatasan nito ang lahat ng namumunong komite at kadre na gawin ang lahat ng pagsisikap para konsolidahin at palakasin ang Partido sa ideolohiya, pulitika at organisasyon. Inianunsyo nito ang nakatakdang pagbubuo ng panibagong 5-taong programa para sa 2022 hanggang 2027 at pagpapalawig ng anim na buwan sa 5-taong programa ng Partido para bigyan ng panahon ang lahat ng rehiyon na kumpletuhin at isumite ang kanilang mga dokumento ng paglalagom. AB

68th IB, napalayas ng mga guro at magulang

NAPALAYAS KAMAKAILAN NG Parents-Teachers Association o PTA ang mga sundalo ng 68th IB na nagkampo sa paligid ng Redhills National High School ng Calintaan, Occidental Mindoro.

Nagpasa ng petisyon sa kapitan ng Barangay New Dagupan ang nagrereklamong mga guro at magulang upang patalsikin ang kampo-militar ng 68th IB malapit sa eskwelahan mula pa Hulyo 2022.

Ang kampo-militar ay itinayo isang buwan bago magsimula ang *face-to-face classes* sa paaralan. Naitayo na ng mga pasistang sundalo ang 68 bahay sa planong 100 bahay sa kanilang kampo sa panahong inilunsad ang petisyon.

Paglalasing at hindi pagsasaalang-alang sa kapakanan ng mga sibilyan ang ilan sa maraming dahilan na nagpatindi ng pagnanais ng mga guro at magulang na umalis ang mga nagkakampong sundalo sa lugar.

Dagdag pa, nilalason ng mga sundalo ang isip ng kabataan para maging katanggap-tanggap ang *mandatory* ROTC. Kaugnay nito, nanghimasok ang mga sundalo sa inilunsad na Career Orientation sa paaralan. Ipinagsuot nila ng *fatigue uniform* ang mga estudyanteng walang maisuot na uniporme ng nais nilang kurso sa kolehiyo.

Samantala, binigwasan sa pangalawang beses ng BHB-Negros ang panginoong maylupang si Teotimo 'Tim' Ballesteros. Pinaralisa nito ang tatlo pang trak ng notoryus na panginoong maylupa noong Disyembre 26, 2022 sa Sityo Carbon, Barangay San Isidro, Toboso, Negros Occidental. Kasunod ito nang naunang pagpataw ng sangsyon sa kanya noong Disyembre 14, 2022.

7 bahay, niransak ng 94th IB

SAPILITANG PINASOK, hinalughog at niransak ng 60 tropa ng 64th IB ang pitong bahay ng magkakaibang pamilya sa Sityo Dangalon, Barangay Hilamunan, Kabankalan City sa Negros Occidental noong Disyembre 26, 2022 ng umaga. Walang ipinakitang kahit anong mandamyento ang mga militar sa panghahalughog.

Pinasok ng mga berdugo ang bahay ng pamilya nila Albert Ramos, Leticia Sablaon, Eida Tingal, Benjie Teruel, Ramon at Analisa Tingal, Edgardo at Jonjelyn Tingal, Eddie at Vivian Teruel, Jimbert at Helen de Leon, at Kompol de Leon.

Pag-aresto. Iligal na inaresto ng mga pulis si Melanie Sumayang, organisador ng Kadamay-Rizal, noong Disyembre 23, 2022 sa Barangay Mayamot, Antipolo, Rizal. Sinampahan siya ng dalawang bilang ng gawa-gawang kasong bigong pagpatay. Kasalukuyan siyang nakapiit sa Antipolo City Jail at nangangailangan ng pyansang ₱64,000 para pansamantalang makalaya. Nagpanggap na empleyado ng Meralco ang mga pulis na nag-aresto kay Sumayang. Tumayong lider ng maralita si Sumayang at pinangunahan ang laban kontra demolisyon noong 2010 sa Peña Francia sa Barangay Mayamot.

Sa kaugnay na balita, pansamantalang nakalaya ang lider-aktibista na si Marites Pielago, matapos ang higit limang buwang pagkakakulong, noong Disyembre 27, 2022 pagkatapos magpyansa. Si Pielago, tagapagtatag ng Bicolana Gabriela at upisyal ng Bagong Alyansang Makabayan sa Bicol, ay inaresto sa gawa-gawang kasong pagpaslang at bigong paslang noong Hulyo 28, 2022.

Samantala, nakatanggap ng pambabanta sa buhay ang *playwright* at biktima ng batas militar ng diktadurang US-Marcos I na si Bonifacio Ilagan noong Enero 2 mula sa hinihinalang mga ahente ng estado.

Konstruksyon ng Kaliwa Dam, tinutulan. Nagprotesta noong Disyembre 28 sa upisina ng Metropolitan Waterworks and Sewerage System (MWSS) sa Quezon City ang mga katutubo, tagapagtanggol ng kalikasan, at iba pang mga grupo para igiit ang kagyat na pagpapatigil sa konstruksyon ng New Centennial Water Source-Kaliwa Dam Project na itinatayo sa mga bahagi ng prubinsya ng Rizal at Quezon.

Ika-2 taon ng Tumandok Massacre. Nagsama-sama at nagtirik ng kandila sa isang protesta ang iba't ibang organisasyon sa pamumuno ng Sandugo - Movement of Moro and Indigenous Peoples for Self-Determination sa Philcoa, Quezon City noong Disyembre 30, 2022 para manawagan ng hustisya para sa lahat ng biktima ng pagmasaker ng mga sundalo at pulis sa siyam na Tumandok sa Panay noong Disyembre 30, 2020.

Protesta laban sa buwis sa tubig sa Bacolod. Nagtungo sa Bacolod Government Center ang mga kasapi ng Bayan-Negros at AMLIG Tubig noong Enero 4 para igiit kay Bacolod City Mayor Albee Benitez na tanggalin ang 12% *value-added tax* sa tubig sa ilalim ng Bacolod Water District (Baciwa)-Primewater partnership. Matagal nang inihahayag ng mga grupo ang kanilang maraming hinaing kaugnay ng Joint Venture Agreement ng Baciwa at Primewater na pag-aari ng pamilyang Villar.

Karapatan sa pag-uunyon, ipaglaban. Nagpiket noong Enero 6 ang mga manggagawa sa pangunguna ng Kilusang Mayo Uno at Federation of Free Workers sa upisina ng RTWPD Region 6 sa Iloilo City para igiit ang pagtataas ng sahod at pagtatanggol sa karapatan ng mga manggagawa na mag-organisa.

Maruming gera ng 402nd IBde laban sa mga sanggol at buntis

Walang kasingdumi ang ginawa ng 402nd IBde sa ilalim ng 4th ID sa Northern Mindanao na pagdukot, pag-desaparesido (sapilitang pagwala) at pag-*hostage* sa mga sanggol, buntis, sugatan at sibilyan. Noong 2022, di bababa sa apat na buntis, isang *hors de combat* at isang sibilyan ang dinukot at dinesaparesido ng ahente ng militar sa pakay na gamitin sila laban sa BHB. Dalawa ang nakawala sa kustodiya ng militar, habang isang sanggol ang nabawi ng kanilang pamilya. Nakatago at *hostage* pa hanggang ngayon ang iba.

Nagsimula ang kalbaryo nina Roselle Polinar, kanyang asawang si JR, Cherilyn Rebita (Ka Jan) at Jackilyn Egtob (Ka Jane) noong Agosto 26, 2022 nang dukutin sila ng mga ahente ng 402nd IBde sa tinutuluyan nilang bahay sa Surigao del Sur. Parehong buntis noon si Polinar at Rebita, habang sugatan si Egtob. Kasama sa *raiding team* na dumukot sa kanila si Armando Rabanes (Anton/Dagat), surenderi na traydor nang ahente ng militar, at tatlo pang ahenteng militar na nagpakilalang mga taga-"OPAPP," ang buwag nang ahensya para sa usapang pangkapayapaan.

Wala silang ipinakitang mandamyento de aresto para kay Polinar, ang orihinal na target ng pagdukot. Imbes na dalhin ang apat sa istasyon ng pulis at ipagbigay-alam sa kinauukulan ang kanilang pagkakadakip, dinala sila sa tagong bahay sa Ata-atahon, Nasipit, Agusan del Norte. Doon, ipinailalim ang bawat isa sa kanila sa mahahabang interogasyon. Sinabihan silang makipagtulungan at sagutin ang mga tanong na pawang tungkol sa kalagayan ng kanilang kapwa mga mandirigma, ng mga kumukupkop sa kanila, lokasyon ng kanilang mga yunit at iba pa.

Lampas isang buwan na hindi binigyan ng atensyong medikal sina Polinar, Rebita at Egtob.

Nanganak si Rebita sa San Vicente Birthing Clinic noong Oktubre 10, 2022, at ibinalik sa *safehouse* ng militar kasama ang kanyang anak na si Baby Rhea noong Oktubre 12, 2022. Sa araw ding iyon, nanganak si Polinar.

Noong Oktubre 28, 2022, lingid sa kaalaman ng yunit ng BHB na hawak si Polinar ng militar, kinontak siya para magpatulong sa pangangalaga ng dalawa pang kasamang buntis: sina Aurily Havana (Ka Lyza) at Jennifer Binungkasan (Ka Laile). Sa harap ng banta sa kanyang buhay, tinanggap ni Polinar ang hiling ng mga kasama na batid niyang ikapapahamak ng dalawang buntis.

Noong Nobyembre 2, 2022, sapilitang kinuha kay Rebita si Baby Rhea ng isang nagngangalang Jonathan. Ito na ang huling pagkakataong nakita niya ang kanyang anak. Kinabukasan, pinalaya sina Rebita at Egtob para ipatupad ang kanilang "misyon." Inatasan sila ni Rabanes na bumalik sa kanilang yunit para pasukuin ang iba pa at magnakaw ng tatlong armas. Binantaan silang may mangyayari kay Polinar at kay Baby Rhea kung hindi nila susundin ang atas sa kanila.

Nobyembre 3, 2022, 69 araw mula nang dinakip sila, naganap ang tagpuan ng mga mandirigma sa tabing haywey sa Barangay Libertad, Butuan City. Inihatid ng mga ahente ng militar sina Rebita at Egtob sa lugar kung saan sasalubungin sina Havana at Binungkasan. Iyun na ang huling pagkakataong nakita ang dalawang buntis. Itinuturing na ring biktima ng sapilitang pagkawala ang mga sanggol na kanilang isisilang habang nakapailalim sa kostudiya ng militar.

Protektadong tao

Sa ilalim ng internasyunal na makataong batas, "espesyal na tao" ang mga bata at kababaihan, laluna ang mga sanggol at buntis dahil sa taglay nilang bulnerabilidad. Anuman ang kanilang katayuan—sibilyan o kombatant—kabilang sila sa itinuturing na "protektadong tao" sa gitna ng armadong tunggalian. Detalyado at masaklaw ang kanilang mga karapatan at obligasyon ng kalabang partido na may hawak sa kanila na sundin ang mga ito.

Sa mga larangan kung saan nagaganap ang armadong tunggalian, ang isang bagong silang na sanggol ay awtomatikong gagawaran ng istatus na "wounded" o sugatan. Kailangang bigyan-daan ang pagaaruga sa kanila ng mga institusyong espesyalisado sa pangangalaga ng mga bata. Ang mga ina at sumususo pang sanggol ay bawal paghiwalayin.

Obligasyon ng mga panig na sangkot sa sigalot na pagtagpuin ang mga pamilyang nagkahiwa-hiwalay dulot ng armadong tunggalian. Bawal na bawal sa anumang kapangya-

Sundan sa pahina 7

Girian ng mga sindikato sa krimen at korapsyon sa loob ng AFP at PNP

Nalalantad ang baho ng sistemang padrino, korapsyon at kriminalidad sa loob ng Armed Forces (AFP) the Philippines at Philippine National Police (PNP).

Litaw ang balyahan ng mga heneral at kanilang mga pangkatin na nag-uunahan sa pwesto at bilyun-bilyong pondong nakalaan para sa modernisasyon at kampanya kontra-insurhensya ng AFP. Kahapon, Enero 6, lumabas sa balita na biglang pinalitan si Lt. Gen. Bartolome Vicente Bacarro bilang hepe ng AFP at ibinalik sa pwesto si Gen. Andres Centino na nagsilbing hepe nito mula Nobyembre 12, 2021 hanggang Agosto 8, 2022.

Alinsunod sa isang batas na ipinasa noong 2021, dapat magsilbi si Bacarro ng 3-tatlong termino. Itinakda ito para iwasan ang patakarang "revolving door" o mabilis na pagpapalit-palit ng mga hepe ng AFP na naging paraan ng nagdaang mga rehimen para gantimpalaan ang pinakamatatapat sa kanila na mga heneral.

Mas malaking balyahan ang nagaganap sa PNP sa paggigirian ng mga nasa poder para makontrol ang malalaking sindikato ng droga at iba pang kriminalidad na pinoprotektahan kundiman direktang pinatatakbo ng matataas na upisyal nito. Noong Enero 4, ipinag-utos ng Department of Interior and Local Government (DILG) ang "courtesy resignation" ng lahat ng heneral at koronel sa PNP, kabilang ang hepe nitong si Gen. Rodolfo Azurin. Ang pagbibitiw ay pwedeng tanggapin o ipawalambisa depende sa pag-"repaso" ng isang komite. Pakay diumano nito na purgahin ang PNP ng mga upisyal na sangkot sa droga. Inamim mismo ni Benjamin Abalos, kalihim ng DILG, na malalim ang problema ng kriminalidad sa hanay ng mga pulis.

Walang naniniwalang seryoso ang estado sa pagpupurga sa mga sindikato sa iligal na droga at iba pang krimen sa loob ng PNP. Katunayan, inamin ni Abalos na isa itong "shortcut" at pag-iwas sa "matagal" na prosesong hudisyal ng paglilitis sa mga tiwaling pulis sa mga korte. Hindi rin kaagad tatanggapin ang mga pansamantalang pagbibitiw at kahit nasa proseso ng imbestigasyon ang DILG, patuloy na magsisilbi sa kanilang mga pwesto ang mga heneral at koronel.

Tinawag ng mga grupo sa karapatang-tao ang hakbang bilang palabas para palusutin ang mga pulis na direktang sangkot sa mga kriminal na sindikato. Pinagtatakpan nito ang talamak na pagkakasangkot ng mga pulis at pilit na umiiwas sa mga kritisismo laluna sa huwad na gera kontra-droga na ipinatupad sa panahon ng rehimeng Duterte at ipinagpapatuloy ngayon ng rehimeng Marcos. AB

Mula sa pahina 6

rihan na baguhin ang personal na istatus o istatus ng pamilya ng isang bata.

Ang mga ito ay ilan lamang sa mga probisyong patuloy na nilalabag ng 402nd IBde at kanilang mga ahente sa patuloy na pagdesaparesido nila kina Polinar, JR, Havana at Bungkasan. Maaaring sampahan ang mga upisyal nito at lahat ng mga sangkot ng mga kaso ng pagdukot at sapilitang pagkawala, iligal na detensyon at pangho-*hostage*, pamimilit at intimidasyon, pagkakait ng atensyong medikal, pagkakait ng ligal na representasyon, pagkakait ng kontak sa pamilya at mga kaibigan at pwersahang pagrerekrut at pagpapasurender. Ang mga ito ay bumubuo ng mga krimen sa digma. AB

Masayang pag-uwi ni Baby Rhea

LUBOS ANG TUWA ng mga pamilyang Rebita nang mabawi nila si Baby Rhea, ang 3-buwang sanggol na ginawang *hostage* ng 402nd IBde para pasukuin ang kanyang mga magulang na parehong Pulang mandirigma. Ipinanganak si Baby Rhea noong Oktubre 12, 2022 at hindi pa ni minsan nakita ng mga kaanak nito.

Ang pagbawi ng pamilya sa sanggol ay naganap sa tabi ng isang haywey noong Disyembre 29, 2022, alas-5 ng hapon. Ihinatid siya ng isang babaeng hindi nagpakilala. Dalawang araw bago nito, inilabas sa *social media* ang nakabidyong apela ng kanyang magulang na ilitaw siya.

Si Baby Rhea ay anak nina Cherilyn Rebita (Ka Jan) at Ka Logan, mga mandirigmang nakapailalim sa kumand ng Bagong Hukbong Bayan sa North Central Mindanao. Kasabay ng kanilang pahayag ang panawagan ng iba pang biktima ng paglabag ng 402nd IBde na tumalima sa internasyunal na makataong batas. Itinuon nila ang panawagan kay Colonel Adonis Ariel Orio, kumander ng 402nd IBde at mga ahente nitong sina Armando Rabanes (Anton/Dagat), Jonathan Bautista, Jeffrey Munez at isang nagngangalang Ondoy. Inilinaw ng mga Pulang mandirigma na wala silang balak sumurender at magdulot ng pinsala sa hukbong bayan at masa, tulad nang gustong ipagawa sa kanila ng militar.

Liban kay Baby Rhea, mayroong iba pang bata sa ibang bahagi ng bansa ang pinagkakaitan ng militar ng mga batayang karapatang nito dahil sa pagsuspetsa sa kanila bilang "anak ng NPA." Isa rito ang 4-taong gulang na si "RJ," na inagaw ng 203rd IBde at 41st IB mula sa mga nag-aalaga sa kanya sa Occidental Mindoro noong 2021. Si MJ ay anak ni Emilia Marquez, isang manggagawang pangkalusugan, na inaresto noong 2017.

Malawakang pagkakait sa serbisyong telekomunikasyon

Bago pa man ipatupad ang sapilitang pagpaparehistro ng mga SIM *card*, laganap na ang pangambang maietsapwera nito ang milyun-milyong gumagamit sa serbisyo sa kanayunan. Mula Disyembre 27 noong nakaraang taon, obligado nang iparehistro ang lahat ng bagong SIM. Nilaanan naman ng 180 araw ang pagpaparehistro sa mga lumang SIM bago putulan ang mga ito ng serbisyo.

Kabilang sa mga nangamba si Bani at kanyang pamilya na dati nang may problema sa napakabagal na internet signal sa kanilang lugar. Para magkaroon ng signal, kailangang lumabas sa kanilang bahay nang 100 metro. Nakatira sila sa isang liblib na lugar sa Negros na halos 20 kilometro mula sa sentrong bayan kung saan may istableng signal. Kung bibyahe para magparehistro, gagastos sila ng ₱60 kada tao para sa pamasahe.

Estudyante sa Grade 9 si Bani at nakaasa siya sa kanyang selpon para sa komunikasyon sa mga kaklase at kaibigan. Ginagamit niya ito sa *social media* at paminsanang pagsasaliksik para sa eskwela. Ginagamit naman ng kanyang inang si Jodi ang selpon pantawag sa kanyang pamilya. Ginagamit ito ng ama niyang si Boy para sa koordinasyon sa kanyang trabaho sa konstruksyon at iba pang kabuhayan.

Noon pa rin, nagpahayag ng pangamba ang 22-anyos na estudyanteng si Josi na nakatira sa Masbate City. Madalas na inaabot siya ng limang oras o higit pa kada araw para sa kanyang pag-aaral dahil sa bagal ng signal sa kanilang lugar. Bagaman mayroon siyang ID at kaalaman sa pagpaparehistro, hirap siya sa maprosesong sistema. Batid niyang di kakayanin ng signal nila dahil malayo rin sa sentro ang kanilang lugar.

Abala at perwisyo naman ang inaasahan ni Tatay Sabat, isang magsasaka mula sa Himamaylan City, sa SIM Card Registration. Wala siyang balidong ID na pwedeng gamitin sa pagrerehistro. Kung mapipilitan, kakailanganin pa niyang kumuha nito. Doble-dobleng gastos, liban pa sa perwisyo ang idudulot nito. Ganito rin ang pangamba ni Dilly mula sa Legazpi City na hirap pa sa kanyang kabuhayan dahil sa pinsalang idinulot ng pandemya.

Ayon sa isang ulat noong 2020, 57% o 12.2 milyong pamilyang Pilipino ang hindi kunektado sa internet. Sa taon ding iyun, may isa sa pinakamabagal na *internet connection* ang bansa (16.76 *megabytes per second* kumpara sa internasyunal na abereyds na 32.01 mpbs.) Bagamat ipinagmamalaki ng mga kumpanya sa telekomunikasyon na bumilis na ang *internet speed* pagsapit ng 2021, pangunahin dulot ng paglatag ng mga ito ng imprastrukturang 5G, nananatiling mabagal at paputul-putol ang pangkalahatang signal sa kanayunan na nakaasa sa 3G, kundiman 2G. Pinakamalala, mabagal na nga, napakamahal pa ng serbisyo.

Palpak na sistema sa pagpaparehistro

Napatunayan ang lahat ng pangamba ng mamamayan sa unang mga oras pa lamang ng SIM Card Registration. Aberya at problema ang sumalubong sa mga nagrehistro. Ipinahayag ng marami sa *social media* ang dismaya sa mabagal at nakalilito, kundiman tahasang palpak, na proseso ng pagrerehistro ng kanilang mga SIM card. Marami ang nagsabing inabot sila nang ilang oras para lang makapagrehistro. Ayon pa sa iba, mabagal ang pag-"loading" ng mga *website* sa telekomunikasyon na ginagamit para magrehistro.

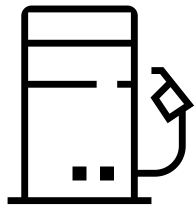
Pasado alas-11 ng unang araw ng pagrerehistro, inianunsyo ng kumpanyang Smart na nagkakaroon ng aberya ang kanilang "website" para sa pagrerehistro dahil sa napakaraming sabay-sabay na nag-aakses nito. Ganito rin ang sinapit ng *website* ng Globe.

Himutok pa ng ilan sa *social media* "ayusin niyo naman!" "anyare???" "anu na? Since 3am pa ako naghihintay makapasok sa websites" at marami pang ibang reklamo at pagkadismaya.

Samantala, pinuna rin ng mga eksperto sa teknolohiya at nagtatanggol sa *digital rights* at pribasiya ang lumitaw na patakaran ng mga kumpanya sa telekomunikasyon na humihingi ng "selfie" o larawan ng sarili sa pagrerehistro.

Binatikos din nila ang isiningit na mga "kasunduan" sa pagitan ng mga kumpanya at *subscriber* na magpapahintulot na "ibenta" o mapagkakitaan ang personal na impormasyong ibinigay ng *subscriber*. Dahil sa kritisismo, kalauna'y ipinalabas ng mga kumpanya sa telekomunikasyon na "optional" ito, bago tuluyang alisin sa listahan ng mga kailangang sang-ayunan para makapagrehistro.

Anila, patung-patong na paglabag sa karapatan sa pribasiya ang resulta ng SIM Card Registration dagdag pa ang aberya at malawakang pagkakait sa serbisyong telekomunikasyon na idudulot nito. Giit nila, ibasura ang SIM Card Registration! Ipagtanggol ang karapatan sa pribasiya ng mamamayan! AB

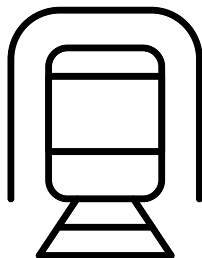
244 **beses itinaas ang presyo ng gasolina noong 2022**

na nagresulta sa netong ₱13.25/litro na pagtaas ng presyo nito; netong tumaas naman nang ₱24.60/litro ang *diesel* habang ₱19.15/litro ang itinaas ng presyo ng kerosin.

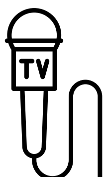
Pinagkunan: *Department of Energy*

24 ***tunnel boring machine***

na nagkakahalagang $20 milyon kada isa ang binili noong 2020, gayong 4 lamang ang magagamit sa proyektong *subway* sa Metro Manila.

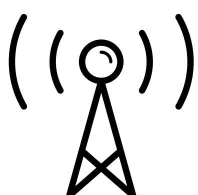

704

bilang ng **mamamahayag** na **pinatay**, **hinostage**, **ikinulong** at **nawawala** noong 2022

Pinagkunan: *Reporters Without Borders*

12,966 *cell tower*

ang ibinenta ng **Smart** at **Globe** sa mga dayuhang kumpanya noong 2022.

17%

inilaki ng yaman ni Ramon Ang,

may-ari ng San Miguel Corporation at marami pang ibang negosyo, noong 2022.

₱86.74

na lamang ngayon ang ₱100 noong 2018.

750

batang Palestino ang ikinulong

ng pasistang estado ng Israel noong 2022; 160 sa kanila ay nakakulong pa hanggang ngayon.

Koresponsal

Mapait na Pasko ng mga manggagawa sa Dolefil

Kilala sa mamahaling presko at de-latang mga produkto ng prutas ang tatak na Dole. Sangkap ito sa mga paboritong handa tuwing Pasko at mga espesyal na okasyon. Kumikita ang multinasyunal na kumpanyang ito ng bilyun-bilyong dolyar mula sa lokal na pamilihan at inieksport nitong preskong prutas taun-taon. Pero ang kita na ito ay mula sa lupang inagaw sa mga magsasaka at hirap at sakripisyo ng libu-libong manggagawang Pilipino na binabarat at pinagkakaitan nito ng disenteng pamumuhay. Para sa kanila, mapait ang Pasko at bagong taon.

Ang monopolyong Dole

Itinuturing ang Dole na isa sa pinakamalaking eksporter ng mga produktong prutas sa buong mundo. Kumita ito ng $6.5 bilyon noong 2021. Matatagpuan ang pinakamalawak na operasyon nito sa South Cotabato na nagsimula anim na dekada na ang nakaraan. Sa likod ng tuluy-tuloy na paglaki ng kumpanya, ang mapang-api at mapagsamantalang pang-aagaw nito ng lupa at pagpiga ng supertubo sa libu-libo nitong manggagawa.

Sa datos noong 2020, nasa 20,000 manggagawa ang iniempleyo ng Dolefil sa Polomolok, South Cotabato, 52% ng pangkalahatang bilang na 38,500 manggagawa ng Dole Plc sa buong mundo. Humigit-kumulang 7,000 lamang sa kanila ang regular na iniempleyo ng kumpanya. Sa nakaraang mga taon, tuluy-tuloy pa ang pagtanggal ng kumpanya ng mga regular na manggagawa sa pagdadahilang "nalulugi" ang mga operasyon nito. Gayunpaman, pinasisinungalingan ito sa tuluy-tuloy na pag-empleyo ng kumpanya ng mga kontraktwal.

Pagsasamantala at pang-aalipin sa mga manggagawa

May mga manggagawang 10 taon nang nagtatrabaho sa kumpanya pero di pa rin regular ang katayuan. Ito ay dahil nakapailalim sila sa isang kooperatiba ng paggawa na may kontrata sa Dolefil. Sumasahod lamang sila ng ₱340.00 kada araw—mas mababa nang 8% kumpara sa mababa ring sahod ng regular na mga manggagawang tumatanggap ng minimum (₱368 kada araw para sa Socsksargen).

Kasosyo ng Dolefil ang mga kooperatiba sa paggawa sa pagrerekluta at pangangasiwa sa mga manggagawang kontraktwal at *seasonal*. Sa pamamagitan nito, sistematikong naiiwasan ng kumpanya ang mga obligasyon sa wastong pagpapasahod, pagbibigay ng mga benepisyo at karapatan sa pag-uunyon.

Maliban sa mga kontraktwal ay mayroon ding mga manggagawa tulad ng mga *picker* (tagapitas) at tagarelyebo na "iniempleyo" ng mga kooperatiba. Tumatanggap sila ng pinakamababang sahod sa lahat ng mga manggagawa. Halos tatlo o apat na araw lamang ang kanilang pasok sa trabaho. Nakapailalim sila sa kaayusang pakyawan at kinakaltasan pa ng kooperatiba ang sahod nila. Karaniwang ₱700 lamang ang natatanggap nila tuwing sahuran.

Hindi makapagreklamo ang mga manggagawa dahil wala silang katiyakan sa trabaho. Ilan sa idinadaing nila ang hindi pag-ientrega ng kanilang mga kontribusyon sa SSS, Philhealth at Pag-ibig, at mapanganib sa kalusugan na mga kondisyon sa paggawa. Pilit ding pinapatrabaho ang mga *harvester* kahit umuulan para abutin ang mataas na kota. Lantad sila sa nakalalasong mga kemikal.

Pamaskong implasyon at krisis

Sa nagdaang Pasko, hindi pa man natatanggap ng mga manggagawa ang kanilang 13th *month pay* at *bonus* ay nagasta na nila ito sa kanilang mga isipan. Isa rito si Boyet, isang kontraktwal na manggagawa. Nakalaan na para sa bayarin sa eskwelahan at gamit pang-eskwela ang bahagi nito. May halaga ring mapupunta sa pagbabayad ng utang. Dahil minsan lamang sa isang taon, binalak niyang ipaghanda ng masasarap na pagkain ang mga anak sa *noche buena*.

Pero dahil sa napakataas na mga presyo ng mga bilihin, kinulang ang sahod at bonus ni Boyet at kapwa niya manggagawa sa kumpanya. Isa sa mga kasamahan niyang manggagawa ay napilitang ibenta ang mga regalong de-lata ng kumpanya, kahit mahigpit itong ipinagbabawal, para makadagdag sa panggastos sa bahay.

Para siguradong may ihahanda sa *noche buena a*y nangutang muna sila ng karne na babayaran naman nang huhulugan sa darating na sweldo. Dagdag ito sa buong taon nang nagpapatong-patong na mga utang dahil sa kapos nilang sweldo. Madalas, napipilitan silang isangla ang kanilang ATM *card* sa mga usurero sa Polomolok para makaagapay sa napakataas na gastos sa pamumuhay. AB